

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับ ประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปผลการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการ เรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้ง โดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู การเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการ เรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้ง โดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์ มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้อัน ช่วงชั้น ที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 รอบสอง แตกต่างกัน ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อม ทั้งโดยรวม รายด้านและรายข้อ ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ ช่วงชั้น ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 รอบสอง แยกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับ ประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรจากโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ ช่วงชั้น ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 177 โรงเรียน แยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 177 คน และครู จำนวน 1,872 คน รวมเป็นจำนวน ประชากรทั้งหมด จำนวน 2,049 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และ มอร์แกน (Krejcie และ Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด . 2543 : 40) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหาร สถานศึกษา 30 คน ครู 292 คน รวมทั้งสิ้น 322 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 91 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

โดยมีข้อคำถามที่ครอบคลุม ขอบข่ายเกี่ยวกับตามมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . 2544 : 15 – 30) ได้แก่

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน จำนวน 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ จำนวน 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานด้านปัจจัย จำนวน 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอรับหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เปิดจัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 แล้วนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 103 โรงเรียน จำนวน 322 คน เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามบรรจุซอง นำไปส่งกลุ่มตัวอย่างทางช่องรับส่งหนังสือราชการ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พร้อมกำหนดวันส่งแบบสอบถามคืน โดยส่งคืนที่กลุ่มอำนาจการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 322 ฉบับ เมื่อครบกำหนดวันส่งคืน ผู้วิจัยไปตรวจรับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มอำนาจการ ได้รับกลับคืนและสมบูรณ์ จำนวน 311 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.58

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่ 1-2 ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ครู โดยภาพรวมและรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนในตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1-2 ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ครู โดยภาพรวมและรายด้าน โดยใช้ t-test และในตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัย จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ครู โดยรวมและรายด้าน โดยใช้ ค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. ระดับการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านปัจจัย ($\bar{X} = 4.04$) ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.00$) และ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านผู้เรียน ระดับการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า ระดับการเตรียมความพร้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า ข้อที่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก มี 26 ข้อ โดยข้อที่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 37 ผู้เรียนไม่เสพสิ่งเสพคิดแลปลอดจากสิ่งมอมเมาและไม่แสวงหาผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.41$) ข้อที่ 38 ผู้เรียนมีความชื่นชม

และร่วมกิจกรรมด้านศิลปะและกีฬา ($\bar{X} = 4.32$) และข้อที่ 36 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ($\bar{X} = 4.22$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 14 ผู้เรียนสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดีและข้อเสีย ความถูก-ผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบเลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.24$) ข้อที่ 15 ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ ($\bar{X} = 3.22$) และข้อที่ 13 ผู้เรียนสามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด ($\bar{X} = 3.10$) ตามลำดับ

ด้านกระบวนการ ระดับการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 - 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า ระดับการเตรียมความพร้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดูรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก มี 29 ข้อ โดยข้อที่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 40 สถานศึกษามีปรัชญา แผนพัฒนา/ ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.22$) ข้อที่ 51 สถานศึกษาจัดระบบป้องกันให้ปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรมและอบายมุข ($\bar{X} = 4.22$) และข้อที่ 39 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารชัดเจน ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 57 สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.82$) ข้อที่ 62 สถานศึกษามีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.81$) และ ข้อที่ 60 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.76$)

ด้านปัจจัย ระดับการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 - 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า ระดับการเตรียมความพร้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ดูรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก มี 24 ข้อ โดยข้อที่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 78 ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู ($\bar{X} = 4.32$) ข้อที่ 77 ครูวางตนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.25$) และข้อที่ 79 ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา

ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 86 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์ กค. และข้อที่ 88 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.81$) ข้อที่ 89 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.80$) และข้อที่ 83 ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 – 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อม ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง ด้านผู้เรียน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อแยกเป็นรายตัวบ่งชี้ 38 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ที่ แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 25 ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจกล้าแสดงออกและให้เกียรติผู้อื่น ตัวบ่งชี้ที่ 26 ผู้เรียนรู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย ตัวบ่งชี้ที่ 27 ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายแนวทางตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเองได้

ด้านกระบวนการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อม ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง ด้านกระบวนการ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกเป็นรายตัวบ่งชี้จำนวน 29 ตัวบ่งชี้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานด้านกระบวนการ รายตัวบ่งชี้ไม่แตกต่างกัน

ด้านปัจจัย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อม ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง ด้านปัจจัย ไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกเป็นรายตัวบ่งชี้จำนวน 24 ตัวบ่งชี้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานด้านปัจจัยรายตัวบ่งชี้ ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 – 2 ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ครู โดยภาพรวม พบว่า

3.1 ปัญหาในการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จากคำถามปลายเปิดเป็นรายด้าน คือ มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มีปัญหามากที่สุด มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการรองลงมา และมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนน้อยที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า

ด้านผู้เรียน มีปัญหาดังนี้ ไม่สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและ มีความคิดรวบยอด ร้อยละ 60 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ร้อยละ 15 เด็กมองไม่เห็นความสำคัญของการเรียน ร้อยละ 10 ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบ ร้อยละ 5 นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ร้อยละ 5 นักเรียนขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ร้อยละ 5

ด้านกระบวนการ มีปัญหาดังนี้ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และสร้างสรรค์น้อย ร้อยละ 60 ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจในการพัฒนาการศึกษา ร้อยละ 20 โรงเรียนไม่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 20

ด้านปัจจัย มีปัญหาดังนี้ ครูผู้สอนมีวุฒิทางการศึกษาไม่ตรงกับวิชาที่สอน ร้อยละ 37.5 ขาดสื่อการเรียนการสอน ร้อยละ 25 ครูยังยึดติดกับการสอนแบบบรรยาย ร้อยละ 15 ครูไม่ครบตามเกณฑ์ ก.ค. ร้อยละ 12.5 ผู้บริหารไม่เป็นประชาธิปไตย ร้อยละ 7.5 โรงเรียนขาดงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียน ร้อยละ 2.5

3.2 แนวทางในการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จากคำถามปลายเปิดออกเป็นรายด้าน จำแนกเป็นรายด้านพบว่า

ด้านผู้เรียน มีแนวทางในการเตรียมความพร้อม ดังนี้ เตรียมความพร้อมผู้เรียน ให้ทุนการศึกษาเรียน ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ได้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาเน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด พัฒนาครู,วิธีการ,สื่อและผู้เรียนอย่างเร่งด่วนและเป็นระบบปลูกฝังความคิดและค่านิยมให้กับเด็ก กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เน้นการเขียน อ่าน พูด ใช้สื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น ประชุมพบปะกับผู้ปกครองในชุมชน

ด้านกระบวนการ มีแนวทางในการเตรียมความพร้อม ดังนี้ บริหารจัดการไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ควรจัดหาเครื่องดนตรีและหาภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านดนตรีเพื่อมาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็ก ฝึกอบรมการจัดกิจกรรมการสอนของครูให้เน้นในด้านกระบวนการ ระดมทรัพยากรและงบประมาณจากชุมชน สถานศึกษาต้องกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการแก้ปัญหาในท้องถิ่น

ด้านปัจจัย มีแนวทางในการเตรียมความพร้อม ดังนี้ เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้ตรงกับวิชาที่สอน จัดหาสื่อที่เหมาะสม จัดอบรมในวิชาที่ไม่ถนัด บุคลากรไม่เพียงพอขอบุคลากรเพิ่ม ของงบประมาณสนับสนุน นิเทศ ติดตาม สถานศึกษาควรกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูและนักเรียนต้องช่วยกันผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษามีประเด็นสำคัญ สมควรนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ระดับการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสอง ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอนของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ ช่วงชั้น ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก และสามารถเรียงลำดับมาตรฐานการศึกษาด้านที่พัฒนามากไปหาด้านที่พัฒนาน้อย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู พัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัยมากที่สุด พัฒนามาตรฐานด้านกระบวนการรองลงมา และพัฒนาด้านผู้เรียนเป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของอุคร คงกันกง (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานได้อยู่ในระดับมาก ทุกงาน ทั้งในงานการจัดการศึกษา งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ และงานบริหารทางการศึกษา และ พัฒนพงษ์ ทักษะวิริยะพันธ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษายู่ในระดับมาก ซึ่งได้แก่ ด้านงานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร และงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรศักดิ์ จันทร์ช่วงโชติ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนสามัญศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน รวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์มาก และรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน และยังมีด้านที่ควรเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านโรงเรียนกับชุมชน ผู้วิจัยสามารถจำแนกสภาพการณ์ในการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสอง เป็นรายด้านได้ดังนี้ คือ

1.1 ด้านผู้เรียน

สภาพการณ์ในการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 37 ผู้เรียนไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมาและ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ ตัวบ่งชี้ที่ 36 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของ สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ตัวบ่งชี้ที่ 34 ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป ส่วนครูปฏิบัติการสอนมีการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 37 ผู้เรียนไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมาและ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ ตัวบ่งชี้ที่ 38 ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะและกีฬา ตัวบ่งชี้ที่ 36 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของ สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา

1.2 ด้านกระบวนการ

สภาพการณ์ในการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านกระบวนการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) โดยตัวบ่งชี้ที่พัฒนามากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 48 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ตัวบ่งชี้ที่ 46 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 49 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา ส่วนครู มีการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 51 สถานศึกษาจัดระบบป้องกันให้ปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรมและอบายมุข ตัวบ่งชี้ที่ 40 สถานศึกษามีปรัชญาแผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษาแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ ตัวบ่งชี้ที่ 39 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดศักดิ์ พรหมเหลา (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับดีในภาพรวมและรายด้าน ทั้งงานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานวิจัยของ อารีย์ อัยวรรณ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านปัจจัยและกระบวนการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดบริการ สิ่งต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านปัจจัย

สภาพการณ์ในการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านปัจจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านปัจจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ตัวบ่งชี้ที่มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 71 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยน ตัวบ่งชี้ที่ 72 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำมีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ตัวบ่งชี้ที่ 77 ครูวางแผนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 73 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย ส่วนครูปฏิบัติการสอนมีการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านปัจจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 78 ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพตัวบ่งชี้ที่ 79 ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 77 ครูวางแผนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ ขัดแย้งกับงานวิจัยของ อารีย์ อัยวรรณ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านปัจจัย และกระบวนการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษายู่ในระดับมาก มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะ มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสอง ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของโรงเรียน ที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจวบ บอกลั่นเทียะ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา เรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบันการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้ คือ

2.1 ด้านผู้เรียน

เปรียบเทียบความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นในการ เตรียมความพร้อมตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อแยกเป็นรายตัวบ่งชี้ 38 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ที่ แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 25 ผู้เรียนเป็น ตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกและให้เกียรติผู้อื่น ตัวบ่งชี้ที่ 26 ผู้เรียนรู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย ตัวบ่งชี้ที่ 27 ผู้เรียนสามารถ กำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเองได้

2.2 ด้านกระบวนการ

เปรียบเทียบความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านกระบวนการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็น ในการเตรียมความพร้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านกระบวนการ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านปัจจัย

เปรียบเทียบความคิดเห็นในการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เป็นด้านปัจจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็น ในการเตรียมความพร้อม ตามมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย ไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาในการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการประเมิน ภายนอกกรอบสอง ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของโรงเรียน ที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 และสรุปปัญหาการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จากคำถามปลายเปิดเป็นรายด้าน คือ มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มีปัญหามากที่สุด มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการรองลงมา และมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนน้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดศักดิ์ พรหมเหล่า (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาคำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนหลายประการ เช่น 1. ครูผู้สอนขาดหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติมในเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น 2. โรงเรียนไม่ได้จัดทำทะเบียนแหล่งความรู้ไว้เป็นระบบ และบุคคลภายนอกที่เชิญมาเป็นวิทยากรพิเศษ ขาดทักษะในการถ่ายทอด 3. การจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียนที่จะเข้าเรียนคลาดเคลื่อนและเด็กนักเรียนที่จะเข้าเรียน ไม่มีชื่อในสำเนาทะเบียนบ้านแต่มีตัวตน 4. โรงเรียนบุคลากร ไม่ครบตามเกณฑ์ที่ ก.ค. กำหนด 5. บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนในการประเมินโครงการ/กิจกรรม 6. ขาดงบประมาณและแหล่งทุนทรัพย์ที่จะมาปรับปรุง และขยายอาคารเรียน อาคารประกอบและบริเวณโรงเรียน 7. ประชาชนหรือผู้ปกครองมีภารกิจในการทำมาหากินเลี้ยงชีพ จึงมีส่วนน้อยที่เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ดังงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ อัสยาพร (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาคำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น พบว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านกระบวนการเรียนการสอนมากกว่าด้านกระบวนการบริหาร โดยประเด็นที่มีปัญหามิดังนี้ คือ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ได้ฝึกคิดปฏิบัติจริง ประเมินและปรับปรุงตนเอง การวางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น และการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข และประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำปุ่น ภูเงิน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 1. ด้านการผลิต ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ 2. ด้านกระบวนการ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การไม่นำผลการประเมินไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน 3. ด้านปัจจัย ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การขาดงบประมาณ โดยงานวิจัยของ สุนันท์ มินมณี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ขาดครูเฉพาะสาขาวิชา ขาดแคลน ครูลาออกระหว่างเปิดภาคเรียน ขาดบุคลากรที่จะทำการนิเทศ ขาดสถานที่ที่จัดกิจกรรมด้านกีฬาและการแนะแนว ห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าสำหรับครู และนักเรียนไม่เพียงพอ

โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์จะบริการแก่ชุมชน และการเก็บเงินค่าธรรมเนียมไม่ครบถ้วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินมาตรฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2540 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณในการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานโรงเรียนส่วนหนึ่งเป็นมาตรฐานด้านปัจจัย ซึ่งบางอย่างอยู่นอกเหนืออำนาจที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ด้วยตนเอง มีผลทำให้ยังไม่สามารถพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยงานวิจัยของ สุคนธ์ สากลวารีย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรขาดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด และสอดคล้องกับอำนาจ อยู่คำ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่าโรงเรียนมีปัญหาในการประเมินมาตรฐาน คือ การขาดแคลนงบประมาณ ส่วนปัญหาด้านการบริหารบุคคล และงานวัสดุจะมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ขัดแย้งกับงานวิจัยของ พัฒนพงษ์ ทักษะวิระชะพันธ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งได้แก่ ด้านงานกิจการนักเรียน งานธุรการ และการเงิน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานบุคลากร ส่วนงานวิชาการ และงานอาคาร สถานที่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

4. แนวทางเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสอง ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 จำแนกเป็นรายด้านมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

4.1 ด้านผู้เรียน คือ การเตรียมความพร้อมผู้เรียน ,การให้ทุนการศึกษา,ครูต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เรียน , จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครู,วิธีการ,สื่อและผู้เรียนอย่างเร่งด่วนและเป็นระบบ ,

ปลูกฝังความคิดและค่านิยมให้กับเด็ก กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด , เน้นการเขียน อ่าน พูด ,ครูใช้สื่อ การเรียนการสอนให้มากขึ้นและประชุมพบปะกับผู้ปกครองในชุมชน

4.2 ด้านกระบวนการ คือ บริหารจัดการไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ,ควรจัดหาเครื่องดนตรี และหาภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านดนตรีเพื่อมาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็ก ,ฝึกอบรมการจัด กิจกรรมการสอนของครู , ระดมทรัพยากรและงบประมาณจากชุมชน ,สถานศึกษาต้องกำหนด ให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการแก้ปัญหาในท้องถิ่น

4.3 ด้านปัจจัย คือ ให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้ตรงกับวิชาที่สอน ,จัดหาสื่อ ที่เหมาะสม ,จัดอบรมในวิชาที่ไม่ถนัด , บุคลากรไม่เพียงพอขออัตรากำลังเพิ่ม, หางบประมาณ สนับสนุน , นิเทศ ติดตาม , สถานศึกษาควรกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ , ครูและนักเรียนต้องช่วยกันผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เทอดศักดิ์ พรหมเหล่า (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาการดำเนินงานตาม เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น และเสนอแนะการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา มีดังต่อไปนี้ 1. โรงเรียนควรจัดหาหนังสืออ่านประกอบเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นและความรู้ตาม เนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น 2. โรงเรียนควรจัดทำทะเบียนแหล่งความรู้ ให้เป็นปัจจุบัน และจัดทำโครงการอบรมเสริมทักษะการสอนแก่วิทยากรบุคลากรภายนอก 3. โรงเรียนควรจัด ทำสำมะโนนักเรียนทุกปีการศึกษา 4. รัฐควรจัดสรรบุคลากรให้ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด 5. โรงเรียนควรจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำและประเมินผล/โครงการและ กิจกรรม 6. รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นและ โรงเรียนควรจัดหาแหล่งทุนทรัพย์เพิ่มเติม 7. โรงเรียนควรเลือกวันเวลาและช่วงการจัดกิจกรรมของโรงเรียนให้เหมาะสม ซึ่งงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ อัสยาพร (2542 :บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการ ตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น เสนอแนะในการปฏิบัติงานพบว่า โรงเรียนควรเร่งพัฒนา คุณภาพ การเรียนการสอนให้มากขึ้น ดังนี้ 1. มุ่งพัฒนาครูให้เข้าใจและมีพฤติกรรมการสอน ที่ให้นักเรียนได้มี โอกาส ฝึกคิด ปฏิบัติจริง สามารถประเมินและปรับปรุงตนเองได้ 2. กระตุ้น และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของนักเรียน และท้องถิ่น 3. สนับสนุนให้มีการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ และงานวิจัยของ คำปุ่น ภูเงิน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ด้านการผลิต มีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ศึกษาเป็นรายกรณีและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมใช้การวิจัยในชั้นเรียนเข้าทำการศึกษา แก้ไข , ด้านกระบวนการ มีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรให้เห็นความสำคัญของการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน สร้างขวัญกำลังใจชื่นชมผลงาน และด้านปัจจัย มีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ขอบประมาณจากรัฐเพิ่มขึ้น ระดมทุนจากชุมชนและเอกชน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากข้อค้นพบของการศึกษา เรื่อง การเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสอง ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ดังนี้

1. สถานศึกษาควรปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรฐานการศึกษา เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านต่าง ๆ ตามข้อค้นพบในส่วนที่ยังดำเนินการได้ในระดับต่ำ คือ

1.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดีและข้อเสีย ความถูกต้อง-ผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบเลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถจำแนกประเภทข้อมูลเปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด

1.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ สถานศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สถานศึกษาควรมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และ สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์

1.3 มาตรฐานด้านปัจจัย หน่วยงานต้นสังกัดควรบรรจุครู ให้มีจำนวนครูตามเกณฑ์ กค. สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมครูให้มีความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนา

กระบวนการเรียนการสอน และหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสร้างอาคารเรียน จัดสถานที่และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ให้เพียงพอ

2. หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้มีการจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกมากขึ้น

3. หน่วยงานต้นสังกัด ควรสนับสนุนช่วยเหลือสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องการดำเนินการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา หลังจากการประเมินภายนอก ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2. ควรมีการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3. ควรมีการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2